

Jaarverslag 2024

Braille Autoriteit
voor de Nederlandse Taal

⠠⠠ Braille
⠠⠠ Autoriteit

contactadres:

Postbus 97603 – 2509 GA – Den Haag

tel: +31 70 2629294 | e-mail: contact@braille-autoriteit.org

IBAN NL52 ABNA 0523 6386 04 t.n.v. De Taalunie – Braille-Autoriteit

Inhoudsopgave:

1. Inleiding
2. Convenanthouders
3. Bijeenkomsten Besluitvormend Comité
4. Organisatie en activiteiten
5. Standaarden
6. PR & Communicatie
7. Financiën
 - 7.1 Ontvangsten en uitgaven
 - 7.2 Saldo
8. Tot slot

1 Inleiding

De organisaties die in Nederland en Vlaanderen betrokken zijn bij het lezen, produceren en onderwijzen van braille werken samen in de Braille Autoriteit. Deze organisaties (convenanthouders) willen werken aan heldere en toekomstbestendige standaarden en richtlijnen op het gebied van braille, zodat de kwaliteit van alle taaluitingen in braille wordt verbeterd.

Specifieke doelstellingen van de Braille-Autoriteit:

- a. Het ontwikkelen en vastleggen van braillestandaarden
- b. Het uitbrengen van een braillekeurmerk met een bijbehorende kwaliteitsmonitor
- c. Het verspreiden van de kennis over het brailleschrift in al zijn aspecten
- d. Het waarborgen van de betrokkenheid van de braillegebruikers.

Het besluitvormend comité (BC) voert de besturing en verdere ontwikkeling van de Braille Autoriteit uit. Het BC heeft het mandaat om namens convenanthouders besluiten te nemen en in operationele zaken op te treden als de Braille Autoriteit. In dit document doet het BC verslag van de voortgang en activiteiten in 2024.

2 Convenanthouders

Op 12 december 2017 is te Brussel het Convenant voor de Braille Autoriteit voor de Nederlandse Taal getekend. Via een addendum is de samenwerking binnen dit convenant verlengd voor de periode 2022 t/m 2024. In 2024 is binnen het besluitvormend comité besproken hoe de samenwerking vanaf 2025 compact en doeltreffend gecontinueerd kan worden, maar heeft nog niet geleid tot actie richting convenanthouders.

Er zijn sinds de ondertekening van het convenant in 2017 een aantal organisaties van naam gewijzigd, afgesplitst of opgeheven. In 2024 zijn de volgende organisaties convenanthouders (sinds 2022 ongewijzigd):

Namens de belangenorganisaties en gebruikersverenigingen

Brailleliga

Symfoon Vlaams blinden- en slechtziendenplatform

VEBES, Vereniging van Blinden en Slechtzienden,

Vlaams Oogfonds

Oogvereniging Nederland

Vereniging Onbeperkt Lezen

Nationale Stichting voor Blinden en Slechtzienden in Suriname (NSBS)

Namens de Bibliotheken en Dienstverleners

Luisterpuntbibliotheek vzw

Bibliotheekservice Passend Lezen

Namens het Onderwijs en Revalidatie

Centrum Ganspoel

Koninklijk Instituut Woluwe

Bartiméus

Koninklijke Visio

Namens de Productiecentra

Blindenzorg Licht en Liefde

Kamelego

Transkript

CBB

Dedicon

Algemeen

Taalunie

Partners van de Braille-Autoriteit

Het Besluitvormend Comité vindt het, met name bij het ontwikkelen en vaststellen van standaarden en richtlijnen voor het 8-punts braille, essentieel dat ook hulpmiddelenleveranciers zijn betrokken. In het convenant is omschreven dat voor werkgroepen naast convenanthouders ook deskundigen van daarbuiten kunnen participeren. Het Besluitvormend Comité is van mening dat er commitment moet zijn met de Braille Autoriteit en heeft daartoe het begrip “partner van de Braille Autoriteit” geïntroduceerd.

De volgende organisaties hebben zich als partner aangesloten bij de Braille Autoriteit:

Babbage te Roosendaal (NL)	- partner sinds 2019
----------------------------	----------------------

Vispero te Barendrecht (NL)	- partner sinds 2019
-----------------------------	----------------------

Integra te Heverlee (B)	- partner sinds 2019
-------------------------	----------------------

Sensotec (voorheen Lexima Reinecker Vision (NL)	- partner sinds 2019
---	----------------------

Na 2019 hebben zich geen nieuwe partners meer aangemeld.

3 Bijeenkomsten Besluitvormend Comité

Het Besluitvormend Comité had in 2024 de volgende samenstelling:

- Bart Simons (Vebes), namens de Vlaamse braillegebruikers, voorzitter

- Monique Oudshoorn (Vereniging Onbeperkt Lezen) namens de Nederlandse braillegebruikers, secretaris
- Marcel Janssen (Visio) namens de Nederlandse onderwijsinstellingen, penningmeester
- Karin Samson (K.I.Woluwe) namens de Vlaamse onderwijsinstellingen
- Andrea Haklander (CBB) namens de Nederlandse producenten
- Pieter Verstraete (Blindenzorg Licht en Liefde) namens de Vlaamse producenten
- Catia Cucchiarini (Taalunie)

De (administratieve) ondersteuning is in 2024 ondergebracht bij Vereniging Onbeperkt Lezen. Vereniging Onbeperkt Lezen brengt hiervoor geen kosten in rekening.

Het Besluitvormend Comité heeft in 2024 zeven keer vergaderd. Van die zeven vergaderingen waren er 4 specifiek gericht op de organisatie van het Braillesymposium.

Om praktische redenen wordt afwisselend op locatie en online vergaderd. De reguliere vergaderingen waren op:

- 26 maart (online)
- 18 juni (online) ‘
- 13 december (online)

Specifiek over het braillesymposium is online vergaderd op 16 augustus, 18 september, 17 oktober en 5 november.

4 Activiteiten en ontwikkelingen

Het jaar 2024 was qua activiteiten een intensiever jaar vanwege de organisatie van het Braillesymposium in november.

Er lopen momenteel geen trajecten voor actualisatie van standaarden.

4.1 Activiteiten

Bijeenkomsten over braille:

- Bijwonen slotdag Braille Challenge Nederland te Amersfoort op 16 november 2024
- Organisatie Braillesymposium Braille Leeft! te Antwerpen op 22 november 2024

- Het symposium was een succes. 135 deelnemers ontdekten innovaties via korte presentaties, stelden vragen aan het panel over braille op de werkvloer, bezochten infostands, genoten van een muzikaal intermezzo, kwamen niets te kort qua eten en drinken, wisselden ideeën uit en kregen een chocoladeletter mee voor de koude terugreis. De presentatie was in de goede handen van Karin Samson en Marcel Janssen van het Besluitvormend Comité van de Braille Autoriteit.
- Als uitkomst van het Braillesymposium is een memorandum opgesteld dat is terug te vinden op de website. Het is een bondige opsomming van aanbevelingen en aandachtspunten en is daarmee een toekomstkompas voor belangenbehartigers, dienstverleners en producenten voor tenminste de komende vijf jaar.

Gespreksonderwerpen van de BA in 2024:

- BA en standaarden BA beter bekend maken
- Voorbereiding Braillesymposium 2024
- Gedachtevorming herintreding kortschrift
- Hoe kan de BA aandacht besteden aan 200 jaar brailleschrift in het jaar 2025
- Toekomstig beheer en uiteindelijke overdracht geldmiddelen Braille-Autoriteit

4.2 Ontwikkelingen

De ontwikkelingen bij Europees CEN-traject van werkgroep “tactile lettering”

CEN TC 293 WG 13 werkt aan een Europese standaard rond tactile lettering. We willen graag de expertise uit Vlaanderen en Nederland inbrengen in deze Europese werkgroep, maar dit verloopt via nationale standaardisatieorganisaties (NBN voor België en NEN voor Nederland).

NEN werpt onoverkomelijke financiële drempels op om een Nederlandse spiegelcommissie op te richten. In 2023 is een route gevonden om een expert uit Nederland (Andrea Haklander) te laten deelnemen via de Duitse spiegelcommissie van DIN. Ook voor 2024 is besloten de kosten hiervoor (€1.348,20) te financieren vanuit de Braille-Autoriteit.

Bart Simons is lid van deze CEN werkgroep via het Europese ANEC, the consumer's voice in standardisation.

5 Voortgang standaardisering via werkgroepen

Standaardisering braille voor algemeen gebruik (6-punts braille)

Er ligt een versie “zespuntsbraillestandaard – versie 2019”.

Afgesproken is om vanaf 2021 de standaarden en richtlijnen voor 6-punts braille een aantal jaren ongemoeid te laten.

De standaarden en richtlijnen zijn gepubliceerd in een goed leesbaar overzicht, dat te vinden is op de website braille-autoriteit.org.

Belangrijk is dat het werk niet eindigt bij het publiceren van de standaard. De Braille Autoriteit zal zich sterk moeten maken bij producenten en leveranciers van brailleproducten om de standaard ook technisch toe te passen.

Standaardisering 8-punts braille

De eerste versie standaard “achtpunts braillestandaard - versie 2020” is vastgesteld.

Dit is de standaard voor het weergeven van braille in het achtpuntssysteem in het Nederlandse taalgebied. In 2022 is de totstandkoming van een versie II tot afronding gekomen. Deze standaard moet de computergebruiker in staat stellen om alles wat op het computerscherm verschijnt, op de brailleleesregel te lezen en te noteren in de vorm van achtpuntsbraille. De standaard is een brailletabel die symbolen op het scherm “vertaalt” naar puntjespatronen op de brailleleesregel.

Standaardisering Kortschrift

Omdat er geen kortschrift meer wordt aangeleerd en ook niet meer wordt geproduceerd, ziet het Besluitvormend Comité het niet als een taak om een standaard voor kortschrift tot stand te brengen.

Standaardisering Rekenen en Wiskunde

Het Besluitvormend Comité heeft na consultatie van het veld besloten om af te zien van een traject om complexere wiskundige symbolen in braille te gaan noteren.

Standaardisering muziekbraille

In 2020 is binnen het Besluitvormend Comité gesproken over nut en noodzaak om als Braille Autoriteit ook te komen tot standaardisering van muziekbraille.

Misschien ligt de behoefte niet zozeer in het vastleggen van een standaard, maar meer om de teruglopende belangstelling voor bladmuziek in braille en de gevolgen die dat heeft voor muziekbeoefenaren met een visuele beperking.

In januari 2023 vond een kick off bijeenkomst muziekbraille in Breda plaats met (ervarings-)deskundigen in Nederland en Vlaanderen. In 2024 heeft dit geen vervolg gekregen.

In 2024 kondigde zich een gelegenheid aan voor een muziekbijeenkomst, die in samenhang met de Tactile Reading Conference in juni 2025 kon worden georganiseerd. Het betreft een workshop van de Nieuw-Zeelandse Wendy Richards –samen met Chantelle Griffiths – waarin zij een nieuwe methode introduceert die mogelijk ook voor Europa interessant kan zijn. Dr. Wendy Richards was bereid om deze workshop te verzorgen voor braillemuziekdocenten en brailleproducenten. Als tegenprestatie heeft de BA voor deze twee dames de toegangstickets voor de conferentie voor haar rekening genomen. De bijeenkomst kon plaatsvinden bij Visio in Breda.

6 PR & Communicatie

Een belangrijk aspect is het vergroten van de betrokkenheid en het aandacht vragen voor het bestaan en de werkzaamheden van de Braille Autoriteit. Het BC zal alle ontwikkelingen en nieuws uit de werkgroepen aandachtig volgen en deze zoveel mogelijk publiceren.

Er is een mailinglijst met daarin een onderscheid tussen groepen, zoals convenanthouders, partners en het brede veld/geïnteresseerden. Deze mailinglist wordt onderhouden en ingezet bij het versturen van digitale nieuwsbrieven.

Digitale Nieuwsbrieven algemeen

Op de verzendlijst in 2024 staan 230 contacten. In 2024 zijn twee nieuwsbrieven verzonden.

Inhoud van de nieuwsbrief in januari:

De nieuwsbrief van de Braille Autoriteit in januari informeerde over het braillesymposium dat gepland was in november 2024, over de NEN, een normeninstituut in Nederland, dat gehoor heeft gegeven aan onze oproep over verouderde normen. Verder werd medewerking gevraagd aan een onderzoek onder gebruikers van brailleleesregels en werden de lezers geïnformeerd over lekkere brailleletters en de uitreiking van de Braillepluim 2024 door Vereniging Onbeperkt Lezen. Tot slot was er een kort bericht over een personele wisseling in het Besluitvormend Comité.

Inhoud van de nieuwsbrief in september 2024:

Deze nieuwsbrief was exclusief bedoeld om de lezers uit te nodigen voor het symposium “Braille Leeft” op 22 november in Antwerpen. Tevens werd het programma bekend gemaakt, bevatte de nieuwsbrief informatie over de locatie en de bereikbaarheid en werd verteld hoe men zich kon aanmelden..

Digitale Nieuwsbrieven aan convenanthouders en Partners

Op de verzendlijst in 2023 staan 32 contacten.

In 2024 zijn twee nieuwsbrieven verzonden, beiden over het braillesymposium. De nieuwsbrief in mei ging met name over de datum en de locatie, over de mogelijkheid om een tafel te huren op informatiemarkt op dat symposium en over het idee van een symposiumtas. In de nieuwsbrief in oktober werd het programma van het symposium bekend gemaakt en werden de convenanthouders uitgenodigd om aanwezig te zijn.

De Braille Autoriteit wordt regelmatig benaderd voor vragen op het gebied van braille, die niet helemaal passen binnen het taakveld van de Braille Autoriteit, maar wel relevant kunnen zijn. Op de website is daarom een rubriek 'vraag en antwoord' geïntroduceerd (<https://braille-autoriteit.org/vraag-en-antwoord>). Daarin publiceren we antwoorden op binnengekomen vragen over braille die niet direct met de standaarden verband houden.

7 Financiën

Het financiële kader is beschreven in het jaarplan 2023-24. De financiële afspraken gelden sinds de start van de samenwerking en zijn herbevestigd in het addendum. Een nieuw kader vanaf 2025 moet nog worden gemaakt.

De beschikbare reserve maakt het anno 2024 niet nodig om al op korte termijn aanvullende financiële middelen te genereren.

De Koninklijke Bibliotheek in Nederland is geen convenantpartner, maar heeft de samenwerking wel ondersteund en gestimuleerd met financiële middelen.

De Taalunie beheert de financiën en verzorgt de betaling van facturen. De Taalunie heeft in oktober 2023 aangegeven dat hun accountant aanstuurt op het openen van een aparte rekening en administratie of dat een andere organisatie het beheer van de middelen overneemt. Gedurende 2024 is gezocht naar een passende oplossing en die is gevonden in een overdracht van de middelen naar een stichting onder beheer van Vereniging Onbeperkt Lezen.

Een overzicht van de inkomsten en uitgaven in 2024 is in deze paragraaf opgenomen. In 2024 zijn de middelen vooral besteed aan de organisatie van het braillesymposium, dat voor bezoekers gratis toegankelijk was.

Nu de Braille Autoriteit langer functioneert kan geconcludeerd worden dat dit in de huidige opzet met een relatief beperkt budget mogelijk is.

7.1 Ontvangsten en uitgaven

		Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
	Omschrijving			
Ontvangen in 2024:	Bijdrage voor informatiestand Braillesymposium	0	0	350,00
Uitgaven in 2024:	Terugkerende kosten:			
	• Begeleiding werkgroep(en)	0	0	0
	• Deelname CEN- werkgroep "tactile reading"	1.284,00	1.500,00	1.348,20
	• Reis- en vacatie vergoedingen	262,80	500,00	350,00
	• Facilitaire onkosten	342,00	1.000,00	0
	• Disseminatie	0	2.500,00	0
	• Projectsecretariaat en representatie	50,00	500,00	0
	• Hosting en onderhoud website	401,20	1.250,00	442,56
	• Braillesymposium 2024 (vijfjaarlijks event)		15.000,00	15.897,59
	• Bijeenkomst Muziek en Braille (tweejaarlijks event)	1.319,28		1.470,00
		-----	-----	-----
		€ 3.659,28	€ 22.250,00	€ 19.158,35

7.2 Saldo

		2023	2024
	Budget op 1 januari	€ 154.332,19	€ 150.672,91
	Uitgaven	-/- 3.659,28	-/-19.158,35
		-----	-----
	Saldo op 31 december	€ 150.672,91	€ 131.514,56

8 Tot slot

De samenwerking startte in aanvang voor de periode 2018-2020, waarbij de intentie was dit initiatief om te bouwen tot een structurele samenwerking, waarbij werkzaamheden en bekostiging duurzaam geborgd zijn. In 2021, een tussenjaar, zijn afspraken gemaakt voor het vervolg. Er is niet gekozen voor een structurele samenwerking, maar voor een verlenging van de samenwerking van telkens 3 jaar op basis van de financiële middelen die resteren uit de eerste convenantperiode. In jaarplannen zullen de activiteiten voor dat jaar worden beschreven en een doorkijkje worden gegeven in de ambities voor de volgende jaren. Er ligt een jaarplan 2023-2024. Het jaarplan van 2025 moet nog worden opgesteld.

Er zijn nog een aantal opdrachten die in het kader van dit jaarplan moeten worden uitgewerkt, waar een standpunt over moet worden ingenomen of die beter of anders kunnen:

- Nu in november 2024 het braillesymposium is georganiseerd werken we toe naar een volgend braillesymposium dat in november 2029 zal plaatsvinden.
- Er is behoefte aan richtlijnen voor de opmaak van publicaties in braille. Er zijn blijkbaar verschillende manieren waarop de producenten werken. Voor deze aanpak lijkt het niet zozeer nodig dat er een werkgroep wordt opgericht, maar wel is het belangrijk dat brailleproducenten hierover samen met ervaringsdeskundigen in gesprek gaan. Mogelijk moet hiervoor een projectleider worden aangesteld.

- Onderzoeken of we het IPA-braille (fonetisch braille) ook kunnen introduceren voor het Nederlandse taalgebied.
- Er moet nog een nieuwe technisch beheerder van de website worden gevonden.